

**Δέκα ήρωες του
πολέμου. Από τον
“απείθαρχο
θαλασσόλυκο” στον
“κανονιέρη του ’40”
έγραψαν ιστορία στα
βουνά και την θάλασσα...**

Μπίμπασης Σταύρος Α'2

1. Χαράλαμπος Κατσιμήτρος

Ο υποστράτηγος Κατσιμήτρος υπηρέτησε διοικητής της 8ης Μεραρχίας Ηπείρου κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού Πολέμου. Σε αντίθεση με την εκτίμηση του Γενικού Επιτελείου που έβλεπε ως μάταιο τον αγώνα στα βουνά της Πίνδου, ο Κατσιμήτρος έδωσε διαταγή για μαζική άμυνα. Και, όπως αποδείχθηκε, πήρε την σωστή απόφαση.

Έμεινε στην ιστορία ως ο πρώτος στρατηγός του Β' Παγκοσμίου Πολέμου που νίκησε δυνάμεις του άξονα και τις έτρεψε σε φυγή. Απελευθέρωσε τη Βόρεια Ήπειρο και προκάλεσε βαθιά κρίση στην ιταλική κυβέρνηση του Μουσολίνι με τους στρατηγούς του να κατηγορούν ο ένας τον άλλο.

2. Μαρίνος Μητραλέξης

Ο υποσμηναγός Μαρίνος Μητραλέξης διακρίθηκε για το πολεμικό του θάρρος, καθώς έκανε παράτολμες πτήσεις και χρησιμοποίησε κάθε μέσο για να πλήξει τον εχθρό. Στις 2 Νοεμβρίου του 1940 κατέρριψε ένα ιταλικό βομβαρδιστικό και έστρεψε τα πυρά του σε ένα δεύτερο. Όταν εξαντλήθηκαν τα πυρομαχικά του, κατάφερε και του «**πήρε την ουρά**», πέφτοντας πάνω του.

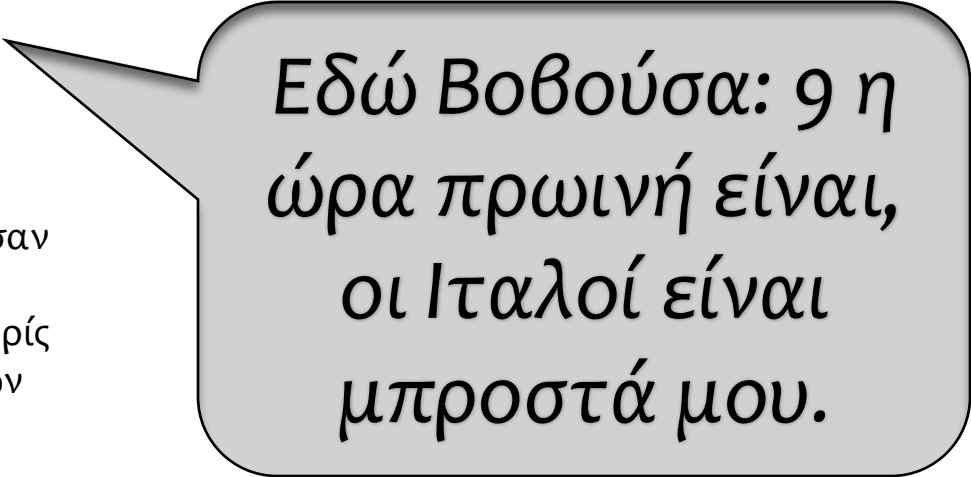
Με την έλικά του «ροκάνισε» το ουραίο πηδάλιο του εχθρικού βομβαρδιστικού, με αποτέλεσμα το τελευταίο να πέσει σε περιδίνηση και να συντριβεί στο έδαφος. **Τιμήθηκε με το Χρυσό Αριστείο Ανδρείας**, την ανώτατη ηθική διάκριση που απονέμεται σε καιρό πολέμου.

3. Αναστάσιος Παππάς

Στις 3 Νοεμβρίου 1940, οι Αλпинιστές της μεραρχίας “Τζούλια” ξεπέρασαν το εμπόδιο της Κόνιτσας και χωρίς καμία ιδιαίτερη αντίσταση έβαλαν πορεία προς Βοβούσα και από εκεί το Μέτσοβο. Υπολόγιζαν, όμως, χωρίς τον ξενοδόχο καθώς στη Βοβούσα τους περίμενε ο ηρωικός “λόχος των Θεσσαλών”.

Ο 3ος Λόχος του 51^{ου} Συντάγματος υπό τον Λοχαγό Αναστάσιο Παππά, διέθετε λίγους μαχητές, χωρίς πολλά πυρομαχικά, αλλά κατάφερε να “πιάσει στον ύπνο” τους επίλεκτους Ιταλούς, σημειώνοντας μια σημαντική νίκη του ελληνικού στρατού εναντίον του Άξονα.

Η μάχη της Βοβούσας ήταν η αρχή του τέλους της ιταλικής προέλασης στην Πίνδο. Στις 9 Νοεμβρίου 1940 ο διοικητής της «Τζούλια», διέταξε την υποχώρηση της μεραρχίας. Λίγες μέρες αργότερα οι ελληνικές δυνάμεις ανακατέλαβαν τις συνοριακές διαβάσεις της Πίνδου.

Εδώ Βοβούσα: 9 η
ώρα πρωινή είναι,
οι Ιταλοί είναι
μπροστά μου.

“Τζούλια”

ΦΟΥΡΚΑ

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΑΜΑΡΙΝΑ

ΔΙΣΤΡΑΤΟ

ΒΟΒΟΥΣΑ

Η ιταλική διείσδυση της μεραρχίας **Τζούλια** στον τομέα της Πίνδου. Οι δυνάμεις της συνέκλιναν στο Δίστρατο και μετά στη Βοβούσα. Στόχος ήταν η κατάληψη του Μετσόβου και μετά παρέλαση στην Αθήνα! Ο λοχαγός Παππάς όμως τους πολέμησε με 100 στρατιώτες.

4. Γεώργιος Στανωτάς

Ο στρατηγός Γεώργιος Στανωτάς ανήκει στην κατηγορία των Ελλήνων αξιωματικών-πολεμιστών που έγραψαν την ιστορία της νεότερης Ελλάδας στα πεδία των μαχών. Δήλωσε παρών σε κάθε προσκλητήριο της πατρίδας, συμμετέχοντας συνολικά σε επτά πολέμους.

Στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο υπήρξε υποστράτηγος και διοικητής της Μεραρχίας Ιππικού στη Θεσσαλονίκη. Η Μεραρχία του αποτέλεσε μια από τις καλύτερες μονάδες του του Ελληνικού Στρατού, κατατροπώνοντας τόσο τους Ιταλούς αλπινιστές της “Τζούλια” στη μάχη της Πίνδου, όσο και τους Γερμανούς της επίλεκτης 73ης Μεραρχίας Πεζικού στο Πισοδέρι.

Το 1959 ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, προσέγγισε τον βετεράνο μαχητή, για να του προσφέρει υπουργική θέση. Ο Στανωτάς απέρριψε και αυτή την προσφορά, λέγοντας:

“Δεν έχω καμία σχέση με την πολιτική, δεν γνωρίζω το αντικείμενο, είμαι στρατιωτικός”

5. Ιωάννης Σακελλαρίου

Ο υποσμήναγος Ιωάννης Σακελλαρίου, με την κήρυξη του πολέμου, τοποθετήθηκε στην 21^η Μοίρα Διώξεως. Στις 2 Νοεμβρίου 1940, ως αρχηγός σχηματισμού, ανέλαβε την καταδίωξη ιταλικών βομβαρδιστικών, τα οποία είχαν στόχο την πόλη των Ιωαννίνων. Ωστόσο, ήταν μία άνιση μάχη.

Τα πολυβόλα των ιταλικών αεροπλάνων κατάφεραν να πλήξουν το αεροσκάφος του Έλληνα πιλότου, το οποίο στη συνέχεια κατέπεσε. **Έμεινε στην ιστορία ως ο ήρωας πιλότος που θυσιάστηκε για την πατρίδα.** Το χωριό του, Κουτρουλάδες, μετονομάστηκε προς τιμήν του σε “Σακελλαρικό”.

Σε περίοπτη θέση της πλατείας βρίσκεται μέχρι σήμερα το άγαλμά του.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΓ. ΣΑΚ
ΥΠΟΣΜΗΝΑΓΟΣ
ΕΠΕΙΔΗ ΗΡΩ
ΣΤΙΣ 2 Ο
ΜΑΧΟΜΕΝΟΣ
ΠΟΛΥ ΥΠΕΡ
ΑΕΡΟΣΤΡΕΙΦΟΝ Α

6. Μίλτων Ιατρίδης

Ο κυβερνήτης του θρυλικού υποβρυχίου “**Παπανικολής**” έμεινε στην ιστορία ως ο “**απείθαρχος θαλασσόλυκος**”.

Στις 24 Δεκεμβρίου 1940, επιτέθηκε εναντίον μεγάλης ιταλικής νηοπομπής στην Αδριατική Θάλασσα και κατόρθωσε να βυθίσει στα Στενά του Οτράντο τρία ιταλικά οπλιταγωγά, συνολικού βάρους 25.000 τόνων, που μετέφεραν όπλα και πολεμοφόδια στα παράλια της Αλβανίας, για να ενισχυθούν οι ιταλικές μονάδες, που προσπαθούσαν να νικήσουν τους Έλληνες. Οι Ιταλοί απάντησαν με βόμβες. Έριξαν συνολικά 85 βόμβες βυθού αλλά καμία δεν πέτυχε το ελληνικό υποβρύχιο.

Για το κατόρθωμά του αυτό, προβιβάστηκε άμεσα σε αντιπλοίαρχος επ’ ανδραγαθία και στις 30 Δεκεμβρίου του 1940, του απονεμήθηκε το “**Χρυσούν Αριστείον Ανδρείας**”.

7. Επαμεινώνδας Κοντογιάννης

Στις 16 Νοεμβρίου του 1942, το ελληνικό υποβρύχιο “ΤΡΙΤΩΝ”, με κυβερνήτη τον υποπλοίαρχο Επαμεινώνδα Κοντογιάννη, εξαπέλυσε επίθεση εναντίον γερμανικής νηοπομπής στο Κάβο Ντόρο. Τα γερμανικά συνοδευτικά πλοία αντιλήφθηκαν αμέσως τον κίνδυνο και άρχισαν την καταδίωξη. Παρά τον συνεχή βομβαρδισμό, ο κυβερνήτης κατόρθωσε να διατηρήσει το υποβρύχιο πλεύσιμο για αρκετή ώρα και επιχείρησε να διαφύγει προς τις ακτές της Εύβοιας. Δυστυχώς, όμως, οι Γερμανοί ήταν πιο δυνατοί.

Ο Κοντογιάννης θα μπορούσε να παραδοθεί. Ωστόσο, προτίμησε να πολεμήσει. Ανέβηκε πάνω στον Τρίτωνα και με το περίστροφο στο χέρι, πυροβολούσε μανιωδώς το γερμανικό καταδιωκτικό που ερχόταν. Το ίδιο βράδυ το υποβρύχιο βυθίστηκε, σκοτώνοντας 24 μέλη του πληρώματος. Ο Επαμεινώνδας Κοντογιάννης έμεινε στην ιστορία για το θάρρος και την ανυποχώρητη στάση του.

8. Δημήτρης Κασλός

Ο Δημήτριος Κασλός ήταν ο επικεφαλής του ελληνικού τάγματος που υπερασπίστηκε το ύψωμα 731. Η νίκη των Ελλήνων οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην κρίση του. Η εντολή του πριν από τη σύγκρουση με τον ιταλικό στρατό, στον οποίο συμμετείχε και ο ίδιος ο Μουσολίνι, ήταν ρητή και σαφής:

“ Κανείς δε θα κάνει πίσω. Άμυνα μέχρι θανάτου ή νίκης. ”

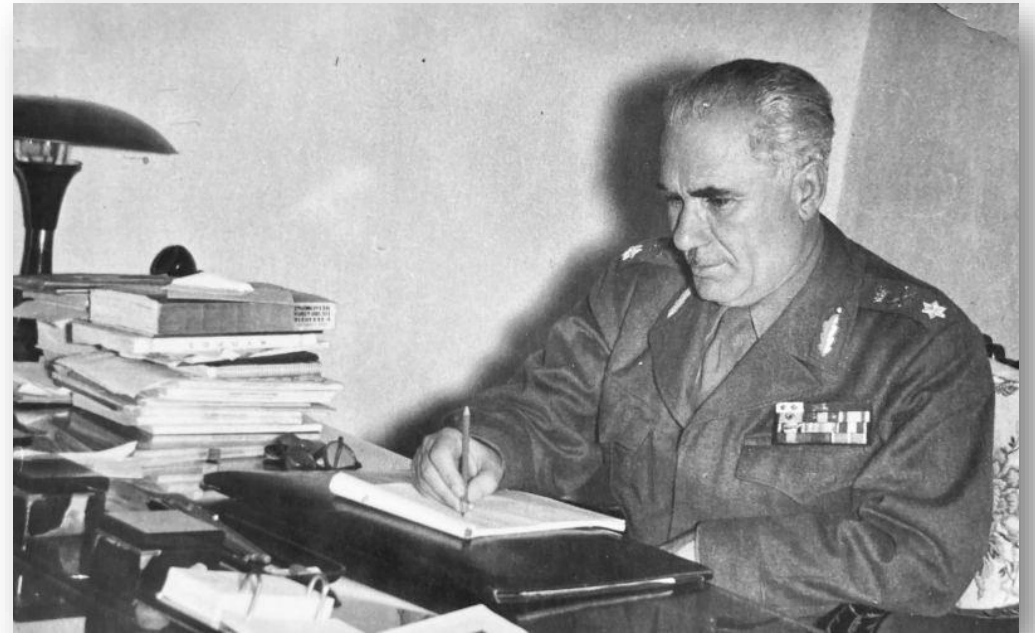
Το ύψωμα 731 δεν έπεσε και οι Ιταλοί οπισθοχώρησαν. Μετά τον πόλεμο εντάχθηκε στην αντίσταση και του ΕΔΕΣ και του ΕΛΑΣ και αργότερα υποβιβάστηκε στον βαθμό του στρατιώτη. Για το ύψωμα 731 και τις μάχες που έγιναν από 9-24 Μαρτίου έχουν γραφτεί πολλά. Η νεότερη ιστορία το ονομάζει «Νέες Θερμοπύλες» ενώ οι στρατιώτες το ονόμασαν «Γολγοθά», γιατί, ενώ με την έναρξη των εχθροπραξιών ήταν δεντροσκεπασμένο, στο τέλος δεν έμεινε κανένα δέντρο και είχε τροποποιηθεί η γεωλογική μορφή του. Το ύψος του μειώθηκε κατά 5 μέτρα....

9. Ιωάννης Καραβίας

Ο Ιωάννης Καραβίας υπηρέτησε αξιωματικός πεζικού του ελληνικού στρατού και διακρίθηκε στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940. Υπό την ηγεσία του δόθηκαν σκληρές μάχες με κατά πολύ υπέρτερες ιταλικές δυνάμεις στη Φούρκα και τα υψώματα Προφήτης Ηλία, Γύφτισσα και Ταμπούρι που στέφθηκαν από επιτυχία για τους μαχητές του Αποσπάσματος.

Μετά την ελληνική νίκη, η οποία ήταν η πρώτη ελληνική νίκη στη Μάχη της Πίνδου, οι Ιταλοί αλпинιστές βρέθηκαν αποκομμένοι από τον υπόλοιπο στρατό και φοβούμενοι περικύκλωση και καταστροφή οπισθοχώρησαν σε μεγάλη αποδιοργάνωση. Μετά την οπισθοχώρηση των Ιταλών, ο Καραβίας ηγήθηκε στρατιωτικών σωμάτων που πολέμησαν μέχρι τον Απρίλιο του 1941 τους Ιταλούς εντός του Αλβανικού εδάφους.

10. Δημήτριος Κωστάκης

Ο Δημήτριος Κωστάκης ήταν Έλληνας αξιωματικός του Πυροβολικού και ένας από τους επιφανέστερους ήρωες του έπους του 1940. Στην ιστορία έμεινε ως ο “γερόλυκος κανονιέρης”, καθώς όταν επιστρατεύτηκε είχε ήδη αποσυρθεί λόγω ηλικίας και ξαναμπήκε στον πόλεμο 49 ετών. Λόγω της πολεμικής εμπειρίας του και των ιδιαιτέρων ικανοτήτων του εντάχθηκε στο, βαρύνουσα σημασία, επιτελείο της 8ης Μεραρχίας, κάτω από τις διαταγές του υποστράτηγου Χαράλαμπου Κατσιμήτρου και προετοίμασε την πρώτη γραμμή αμύνης στο έδαφος των συνόρων. Κάτω από τις διαταγές του, το ελληνικό Πυροβολικό, θέρισε τους Ιταλούς και οι Έλληνες τον άκουγαν να βροντοφωνάζει συνεχώς με τη στεντόρεια φωνή του:

“Μη σκιάζεστε! Ο Θεός είναι Ρωμιός μωρέ, θα τους πετάξουμε στη θάλασσα!”

Πηγές

- <http://www.mixanitouxronou.gr/deka-iroes-toy-40-apo-ton-quot-apeitharcho-thalassolyko-quot-ston-quot-kanonieri-toy-40-quot/>
- <https://astrosparalio.gr/2024/10/26/103972/>
- <https://www.agrinioculture.gr/2024/10/27/ioannis-karavias-o-lismonimenos-xiromeritis-stratigos-tis-pindoy-kai-toy-rimini/>
- <https://smy.army.gr/taxi-2022-tchis-pv-dimitrios-kostakis-2/>
- <https://www.huffingtonpost.gr/kinonia/i-istoria-tou-kiverniti-tou-thrilikou-ipovrichiou-papanikolis-miltiadi-iatridi/>
- <https://smy.army.gr/taxi-2015-antgos-georgios-stanotas/>